

Lapplands Kommunalförbund
post@gallivare.se

Rektor Peter Axelsson
peter.axelsson@gallivare.se

Beslut för gymnasieskola

efter riktad tillsyn av arbetet mot kränkande
behandling i Välkommaskolan enhet 1
i Gällivare kommun

Riktad tillsyn av idrottsgymnasiers arbete mot kränkande behandling

Skolinspektionen genomför riktad tillsyn av idrottsgymnasiers arbete mot kränkande behandling under hösten 2015. I den riktade tillsynen granskas om gymnasiala idrottsutbildningar är utformade så att eleverna tillförsäkras en skolmiljö fri från kränkningar. Bland annat tillsynas skolenheternas målinriktade och åtgärdande arbete mot kränkningar.

Elevernas skolmiljö ska präglas av trygghet och vara fri från kränkande behandling. Skolan ska se till att eleverna kan bedriva sina studier i en miljö där de känner sig trygga och inte blir utsatta av andra elever eller av personal. Denna miljö är inte begränsad till enbart lektionssalar, utan gäller även övriga utrymmen på skolan som exempelvis skolbibliotek, grupprum etc. Det kan också avse miljöer utanför skolan men som har ett nära samband med skolans verksamhet, exempelvis elevboende eller träningslokaler. Rektor ska tillsammans med elever och personal bedriva ett långsiktigt och systematiskt arbete för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever. Utifrån en analys av nuläget ska verksamhetens utvecklingsbehov identifieras och med grund i denna analys ska nödvändiga förbättringsåtgärder vidtas. Om en enskild elev upplever sig kränkt ska omständigheterna utredas och vid fall av kränkningar ska åtgärder vidtas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Tillsyn i skolenhet 1

Skolinspektionen har genomfört riktad tillsyn av skolenhet 1. Skolenheten besöktes den 7-8 december 2015. Inför besöket fick elever och personal anonymt besvara en enkät. Skolinspektionen har också tagit del av en verksamhetsredogörelse samt dokumentation från skolenheten. Vid besöket genomfördes intervjuer med rektorn och representanter för personal och elever på idrottsutbildningen.

Helhetsbedömning

På Välkommaskolan enhet 1 arbetar rektor, personal och elever på olika sätt för att förebygga kränkande behandling av elever. Skolenheten har tagit ställning mot så kallad nollning. Personalen anordnar istället olika aktiviteter för eleverna vid terminsstart, i syfte att de ska lära känna utbildningen och varandra. Varje klass får formulera egna trivselregler och den gemensamma värdegrunden aktualiseras löpande under läsåret.

Tillsynen visar att stämningen generellt är god mellan eleverna och mellan personal och elever. Intervjuade elever uttrycker en trygghet i att personalen frågar hur de har det och att skolan tar på allvar och agerar om en elev upplever sig kränkt av en annan elev eller personal.

2015-12-21

3 (6)

Dnr 43-2015:5814

Välkommaskolan enhet1 behöver emellertid förbättra det systematiska arbetet mot kränkande behandling, så att det främjande och förebyggande arbetet utgår från en kartläggning av skolenhetens behov så att skolenhetens plan mot kränkande behandling uppfyller författningarnas krav.

Skolinspektionens beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Lapplands Kommunalförbund att **senast den 21 mars 2016** vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen. Redovisning skickas till adress skolinspektionen.umea@skolinspektionen.se

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att huvudmannen inte uppfyller författningskraven avseende:

- Varje huvudman inom skolväsendet ska på huvudmannanivå systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen. Sådan planering, uppföljning och utveckling av utbildningen ska genomföras även på skolenhetsnivå. Kvalitetsarbetet på enhetsnivå ska genomföras under medverkan av lärare, övrig personal och elever (4 kap. 3 och 4 §§ skollagen).
- Huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan (6 kap. 8 § skollagen).

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristerna. Bristerna kan dock avhjälpas även på annat sätt.

- En systematisk kartläggning av skolenhetens behov avseende arbetet mot kränkande behandling ska göras. Kartläggningen ska omfatta hela skolmiljön. Elever och personal ska medverka i arbetet. Utifrån en analys av denna kartläggning ska konkreta och uppföljningsbara mål formuleras och insatser för att nå målen ska planeras, genomföras och utvärderas.
- För Välkommaskolan enhet 1 ska det varje år upprättas en plan mot kränkande behandling som uppfyller författningarnas krav och som

2015-12-21

4 (6)

Dnr 43-2015:5814

utgår från en aktuell kartläggning av skolenhetens behov inom olika områden.

Motivering till bedömning av brist

Av skollagen framgår att varje huvudman inom skolväsendet ska på huvudmannanivå systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen. Sådan planering, uppföljning och utveckling av utbildningen ska genomföras även på skolenhetsnivå. Kvalitetsarbetet på enhetsnivå ska genomföras under medverkan av lärare, övrig personal och elever.

Enligt skollagen ska huvudmannen se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever. I detta arbete ingår att huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i föregående års plan.

Av den dokumentation som Skolinspektionen tagit del av, samt av intervjuer med rektor och personal, framkommer att Välkommaskolan enhet 1 har en plan mot kränkande behandling som är gemensam med övriga skolenheter på Välkommaskolan. Planen saknar slutsatser från en aktuell kartläggning av behoven på Välkommaskolan enhet 1. Kartläggningen ska ligga till grund för konkreta åtgärder som i sin tur ska förebygga kränkande behandling. Planen innehåller en utförlig beskrivning av hur arbetet med att kartlägga elevernas psykosociala miljö går till, men resultatet av denna kartläggning beskrivs mycket kortfattat och endast på skolnivå. De förebyggande och åtgärdande insatser som beskrivs i planen är även de på skolnivå, liksom de mål som sätts upp för arbetet mot kränkande behandling. Av planen framgår vidare att rektor informeras först i slutet på utredningsförfarandet. Personal uppger emellertid att rektor informeras omgående vid händelse av ett kränkningsärende.

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i huvudmannens systematiska arbete mot kränkande behandling. Huvudmannen måste se till att det för skolenheten varje år upprättas en plan mot kränkande behandling som uppfyller författningarnas krav. Planen ska vara ett stöd i arbetet mot kränkande behandling och upprättas under medverkan av elever och personal. Arbetet ska ske kontinuerligt och de åtgärder som avses påbörjas eller genomföras under det kommande året ska utgå från en aktuell kartläggning av den specifika verksamhetens behov. Det möter inga hinder att flera samverkande skolenheter upprättar en gemensam plan. Dock måste varje ingående skolenhets särskilda behov och förutsättningar tydligt framgå.

Motivering till föreläggande som ingripande

Mot bakgrund av att Välkommaskolan 1 inte uppfyller författningarnas krav avseende utbildningsverksamheten finns skäl att förelägga kommunen att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Uppföljning

Huvudmannen ska till Skolinspektionen skriftligen redovisa faktiskt vidtagna åtgärder för att avhjälpa bristerna. Huvudmannen ska även redovisa i vilken grad den anser att insatta åtgärder har fått avsedd effekt Redogörelserna skickas per post till Skolinspektionen, Box 3177, 903 04 Umeå eller via e-post till skolinspektionen.umea@skolinspektionen.se. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för tillsynen i de handlingar som sänds in.

För att Skolinspektionen ska kunna bedöma att vidtagna åtgärder är tillräckliga och därmed bedöma att en brist är avhjälp behövs redovisningen innehålla:

- De **konkreta åtgärder** som huvudmannen har vidtagit. Detta innefattar vad som har gjorts, hur det har gjorts, vem eller vilka som varit ansvariga för åtgärderna samt vilka personer och grupper som involverats i arbetet.
- En **beskrivning av resultatet** av huvudmannens genomförda åtgärder utifrån den uppföljning som huvudmannen genomfört.
- En **beskrivning av hur huvudmannen har följt upp** och försäkrat sig om att åtgärderna resulterat i att bristerna avhjälpas, samt vem (person/funktion) som är ansvarig för att detta har gjorts.

Om en påtalad brist inte fullt ut är avhjälp ska huvudmannens redovisning innehålla en **beskrivning av pågående och eventuellt planerade åtgärder**, samt en beskrivning av hur huvudmannen planerar att följa upp och försäkra sig om att åtgärderna resulterar i att bristerna avhjälpas. Redovisningen ska också innehålla en tidsplan för arbetet.

På Skolinspektionens vägnar

Elisabeth Ahlgren
Enhetschef/beslutsfattare

Anna-Karin Lundström
Utredare/föredragande

2015-12-21

6 (6)

Dnr 43-2015:5814

Bilagor

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Bilaga 2: Fakta om Välkommaskolan

Allmänt om riktad tillsyn

Skolinspektionen granskar regelbundet all skolverksamhet i hela landet, för att se att den följer de lagar, regler och läroplaner som finns för verksamheten. Målet är att bidra till alla barns och elevers lika rätt till god utbildning i en trygg miljö, där alla når minst godkänt i alla ämnen.

I den riktade tillsynen tittar Skolinspektionen på ett avgränsat område som undersöks på ett urval av skolor eller verksamheter. En riktad tillsyn kan inriktas mot ett speciellt område eller en specifik sakfråga inom Skolinspektionens tillsynsområde. I vissa fall kan en riktad tillsyn också göras på grund av att Skolinspektionen har fått indikationer om att en viss skola, verksamhet eller huvudman har brister inom ett eller flera områden.

Urvalet av skolenheter beror på vad den riktade tillsynen inriktar sig på. Ibland väljs ett mindre antal skolor/verksamheter ut men ibland granskas alla som verkar inom området eller berörs av en specifik sakfråga.

Varje riktad tillsyn utformas utifrån det område som granskas och syftet med tillsynen. Granskningen kan göras till exempel i form av dokumentstudier, besök och intervjuer med rektorer, lärare, elever och andra berörda.

Efter tillsynen fattar Skolinspektionen ett beslut för varje skola, verksamhet eller huvudman som har granskats. Besluten riktas till den ansvarige huvudmannen. Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmannen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i beslutet. Om tillsynen visar på brister ställer Skolinspektionen krav på åtgärder i beslutet. Om tillsynen avser ett speciellt område eller en specifik sakfråga och flera verksamheter ingår i tillsynen sammanställs resultaten av den riktade tillsynen i en övergripande rapport.

Mera information om den riktade tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se.

Fakta om Välkommaskolan

Välkommaskolan är belägen i Gällivare kommun och har cirka 580 elever. På skolan finns riksidrottsgymnasium (RIG) och nationell idrottsutbildning (NIU) för både längdskidor och alpint. Skolan har inget elevboende men förmedlar kontakter till olika fastighetsbolag. Skolan är indelad i fyra skolenheter med en rektor som ansvarar för respektive skolenhet.

På skolenhet 1 finns VVS- och fastighetsprogrammet, byggprogrammet, el- och energiprogrammet och naturvetenskapliga programmet. Vid tiden för tillsynen hade Välkommaskolan 59 idrottselever, varav 21 elever med inriktningen RIG längdskidor. Detta beslut omfattar skolenhetens gymnasieutbildning för elever inom RIG längdskidor som går på något av ovan nämnda program. Övriga utbildningar på skolenheten ingår inte i denna riktade tillsyn.

Huvudman för skolenheten är Lapplands kommunförbund, som är en sammanslutning mellan kommunerna Kiruna, Gällivare, Jokkmokk och Pajala. Utbildningen leds av en rektor som också är chef för idrottsgymnasiet. Vid RIG längdskidor arbetar fyra specialidrottslärare, varav en är legitimerad